

A Fővárosi Ítéltábla **felperes jogi képviselőjének neve, címe.)** által képviselt felperes neve **felperes címe** felperesnek, a **alperes jogi képviselőjének neve, címe**tal képviselt **alperes neve, címe** alperes ellen, testi épség, egészség megsértése miatt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2019. február 27. napján kelt 2.P.20.857/2017/41-I. számú ítélete ellen a felperes részéről 42. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyalás tartása nélkül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, a marasztalási összeget 2.700.000 (kétmillió hétszázezer) forintra és kamatára, az alperes kereseti illeték fizetési kötelezettségét 163.200 (százhatvanháromezer-kétszáz) forintra, szakértői díj fizetési kötelezettségét 256.405 (kétszázötvenhatezer-négyszázöt) forintra felemeli, a felperes kereseti illeték fizetési kötelezettségét 163.200 (százhatvanháromezer-kétszáz) forintra, szakértői díj fizetési kötelezettségét 256.405 (kétszázötvenhatezer-négyszázöt) forintra leszállítja.

A felperes perköltség fizetési kötelezettségét mellőzve megállapítja, hogy a felek a perben felmerült első és másodfokú perköltségeiket maguk viselik.

Ezt meghaladóan az ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest 58.634 (ötvennyolcezer-hatszázharmincnégyezer) forint, az alperest 104.243 (száznégyezer-kétszáznegyvenhárom) forint le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére az államnak külön felhívásra.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperest 2014. december 1. napján az alperes által biztosított személygépkocsi elütötte, melyből eredően elszenvedett sérüléseivel okozati összefüggésben keletkezett kárai és sérelemdíj megfizetése iránt terjesztett elő keresetet az alperessel szemben gépjármű kötelező felelősségbiztosításra alapítottn.

Az alperes a baleseti eredetű egészségkárosodást nem vitatta, és a már kifizetett 300.000 forinton túlmenően, további 700.000 forint erejéig a sérelemdíj-követelést elismerte, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy az alperes biztosította megsértette a felperes egészséghez, testi épséghez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 1.500.000 forintot és 2017. március 13. napjától számított késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 193.260 forint le nem rótt illeték és 384.710 forint állam által előlegezett szakértői díj, az alperest 90.900 forint le nem rótt illeték és 164.100 forint állam által előlegezett szakértői díj állam javára történő megfizetésére. Kötelezte a felperest, fizessen meg az alperesnek 107.950 forint perköltséget.

Az ítélet indokolása szerint az alperes által biztosított személygépkocsi 2014. december 1. napján

elütötte a felperest **helysége**n, egy gyalogátkelőhelyen. A felperes elszenvedett sérüléseinek gyógytartama 6 hónap volt. A felperes a balesetkor szakközépiskolába járt, majd tanulmányai befejezését követően felvették egyetemre, azonban az első félév novemberében abbahagyta egyetemi tanulmányait, mert amennyiben kikerül az állami finanszírozásból akkor nem tudta volna kifizetni a tandíjat. Ezt követően a felperes Ausztriában helyezkedett el, szobalányként dolgozik. Ausztriai munkavégzése során a munkáltatója biztosítja számára a szállást és az étkezést. Magyarországi tartózkodásakor a barátjával, annak szüleinél él. Az alperes a személyhez fűződő jog megsértésének tényét nem vitatta, ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította, hogy az alperesi biztosított megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát. A sérelemdíj összegszerűségének megítélése során az elsőfokú bíróság vizsgálta a felperes életviszonyait, értékelte, hogy 18 éves korában, életpályájának kezdetén szenvedte el a balesetet. A szakértői bizonyításra is figyelemmel megalapozatlannak találta azt az érvelést, hogy a bekövetkezett baleset és a felsőfokú tanulmányok abbahagyása között okozati összefüggés áll fenn. Nem találta bizonyítottnak, hogy a felperes a baleset, baleseti sérülései miatt nem tudott elhelyezkedni a szakmájában pincérként. Kiemelte, hogy az igazságügyi szakértői vélemény 10% egészségkárosodást állapított meg és a felperesnél indokolt lett volna az elülső keresztszalagot helyreállító műtét egy éven belüli elvégzése, ami a maradványállapotát javította volna. A felperes nem vetette alá magát a műtétnek, amellyel maga sem tett meg mindent a nagyobb arányú gyógyulás érdekében és mely döntésének a következményét nem háríthatja át az alperesre. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperest a baleseti maradványállapota a szobalányi munka elvégzésében nem akadályozza. Arra sem volt adat, hogy a maradványállapotként jelentkező instabilitás kizárná a pincéri munkatevékenységet. Mindezeket mérlegelve, további 1.500.000 forint sérelemdíj díjat állapított meg. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesnél fennálló testsúly növekedés nem hozható okozati összefüggésbe a balesettel. A maradványállapota nem zárja ki minden sport tevékenység végzéséből. A Ptk. 6:519. § és a 6:528. § (1), (2) és (6) bekezdés felhívásával kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a töretlen bírói gyakorlat értelmében, a rendkívüli munkateljesítmény önállóan nem lehet alapja járadékigénynek. Sem a felperes személyes előadása, sem az igazságügyi szakértői vélemény alapján nem látta megállapíthatónak, hogy a felperes munkáját olyan rendkívüli erőfeszítéssel végzi, amely mellett megállapítható lenne az okozati összefüggés az elért jövedelem és az általa igényelt járadék között. Arra sem állt adat rendelkezésre, hogy Magyarországon pincérként elhelyezkedhetett volna, illetve a baleset miatt nem tudott Ausztriában pincérként elhelyezkedni, így jogalap hiányában további bizonyítást nem rendelt el. Rámutatott arra is, hogy a jövedelem különbség meghatározása nem szakértői bizonyítással, hanem a pincérként végzett munkával elérhető átlagjövedelem igazolásával lett volna tisztázható. A háztartási kisegítő járadék igényt sem tartotta megalapozottnak, mert a felperes önálló háztartást nem vezet, Ausztriában a munkáltatója szobát, étkezést biztosít a részére. Mindezek alapján a járadék igényt teljes terjedelemben megalapozatlannak találta és elutasította. A perköltség viselésről a Pp. 81. § (1) bekezdés szerint határozott.

A felperes a fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, a sérelemdíj összegének 2.700.000 forintra felemelését kérte, továbbá az alperes kötelezését többtelező megfeszítési járadék jogcímén 2017. január 1. napjától évi 384.000 forint, keresetveszteségi járadék jogcímén 2018. január 1-jétől évi 232.000 forint, háztartási munkából történt kiesés jogcímén 2018. január 1. napjától havi 10.000 forint járadék megfizetésére. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság helytelen jogi álláspontot foglalt el, amikor a terhére értékelte azt, hogy az elülső keresztszalagját nem műtette meg. Hivatkozott az 1997. évi CLIV. törvény 19. és 20. §-aira, valamint azon töretlen bírói gyakorlatra, miszerint nem lehet kötelezni kockázatos műtéti beavatkozásra a károsultat, ez sértetti közrehatásként sem értékelhető, és a kárenyhítés körében sem vehető figyelembe. Egyebekben előadta, hogy törvény adta joga, hogy az invazív beavatkozást elutasítsa, de a későbbiekben alá kívánja magát vetni a

műtétnek. Kiemelte, hogy fiatal nőként a sérülés egész életén keresztül elkíséri, és degeneratív folyamatok jelentkezése várható. Mindezekre figyelemmel minimálisan 3.000.000 forint sérelemdíjat tartott arányban állónak. A keresetveszteségi járadék körében az elsőfokú bíróság megállapítását megalapozatlannak, indokolását okszerűtlennek minősítette. Hangsúlyozta, hogy diákként, tanulmányai közben érte a baleset. A középfokú szakképzettséget igénylő munkakörben alkalmazott munkavállaló esetén a minimálbér 2018. január. 1-jétől havi 180.500 forint, melyhez képest szobányi munkaköre nem középfokú szakképzettséget igénylő. Megítélése szerint önmagában a tanulmányainak jellegéből, szakképzettségéből nyilvánvaló, hogy legalább pincér szeretett volna lenni, melyre a baleseti eredetű sérülése folytán nem alkalmas. Előadta, hogy ausztriai munkája időszakos jellege folytán Magyarországon is dolgozik. Ugyanakkor a hozzá hasonló életkorú személyt Magyarországon felügyelet nélkül, szobalány munkakörben nem alkalmaznak, egyébként is szobalányi tevékenységet szakképzetlenek és idősebbek látnak el. A bizonyítást szükségtelennek tartotta, a tényadatokból logikusan következőnek ítélte, hogy tanult szakmájában, középfokú szakképzettség mellett, lábának instabilitása folytán pincérként nem tud dolgozni. Utalt a BH2019.14. számú eseti döntésre, amelynek alapján megalapozott a többleterő-kifejtés címén a járadék követelése. Fenntartotta, hogy a háztartásban felmerülő munkák miatt járadékra is jogosult. Egyebekben hangsúlyozta, hogy többleterő-kifejtés a munkakörének ellátásával, valamint a háztartási munkák körében is jelentkezik. Álláspontja szerint túlnyomórészt pernyertes lett, és indokolatlannak tartotta a perköltség viselésre kötelezését.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, annak megalapozottsága okán. Kiemelte, hogy az erőmegfeszítésre alapított járadék megállapításának jogszabályi feltételei hiányoznak. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a perértéket, a pernyertesség/pervesztesség arányát és a perköltség viselését.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 256/A. § (1) bekezdés alapján a felek tárgyalás tartása iránti kérelme hiányában a fellebbezés és az elsőfokú ítélet megalapozottságát tárgyaláson kívül bírálta el.

Fellebbezéssel nem volt támadott a személyiségi jogsértés tényét megállapító ítéleti rendelkezés, ezért azt az ítéltábla nem érinthette, és kizárólag a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül az elsőfokú ítélet megalapozottságát.

A sérelemdíj jogalapja nem, kizárólag összecszerűsége volt fellebbezéssel támadott.

Az elsőfokú bíróság alapvetően helytállóan állapította meg a felperesnek a perbeli balesettel okozati összefüggésben bekövetkezett sérüléseit, annak következményeit, baleseti maradványállapotának a mindennapi életére, életvitelére, fizikai terhelhetőségére, munkavégzésére gyakorolt hatásait. A felperest középiskolai tanulmányai befejezését megelőzően érte a baleset, amelyben elszenvedett sérülései a terhelhetőségére, állóképességére, a láb fokozott igénybevitelét igénylő tevékenységekre kihatással vannak. A rendelkezésre álló bizonyítékok szerint a baleseti maradványállapota nem zárja ki a megszerzett szakképzettségének megfelelő és a jelenleg általa folytatott - szobalány - munkakör betöltését, azonban külön orvosszakértői megállapítás hiányában is arra vonható következtetés, hogy a szakképzettségének megfelelő munkakör betöltése esetén és a jelenleg folytatott szobalányi tevékenységek folyamatos végzése során adott esetben a munkáját ereje különös megfeszítése mellett kell végeznie. Mindezeket a felperes életkorára és a balesetkori ár- és értékviszonyokra tekintettel mérlegelve az ítéltábla kellő alapot látott az elsőfokú ítélet szerinti sérelemdíj fellebbezésben foglaltak szerinti felemelésére. Az a tény, hogy a felperes még nem vetette alá magát az elülső keresztszalag műtétnek, figyelemmel a baleset óta eltelt időre is nem okozott a felperes

állapotában olyan további hátrányt, amely miatt e tényt mérlegelni kellett volna a sérelemdíj meghatározásakor.

Ezért a másodfokú bíróság az alperesi teljesítés elszámolása mellett a sérelemdíj összegét 2.700.000 forintra felemelte.

A Ptk. 6:528. § határozza meg a jövedelempótló járadékot, annak számítási módját. E szabályok összevetéséből, így különösen a Ptk. 6:528. § (6) bekezdéséből következően a rendkívüli munkateljesítménnyel elért jövedelem, a felperes által a jövedelemveszteséget meghaladóan külön megjelölt többleterő-megfeszítés nem lehet önálló járadék alapja. Az ún. rendkívüli erő kifejtés, erőmegfeszítés nem szolgál önálló járadék alapjául. A rendkívüli munkateljesítmény a tényleges munkavégzéshez kapcsolódik, a tényleges munkavégzéssel közvetlenül összefüggésben álló jövedelmek esetén vehető figyelembe a rendkívüli munkateljesítmény akként, hogy a kereset-különbözet és így jövedelemveszteség a rendkívüli munkateljesítménnyel elért jövedelem figyelmen kívül hagyásával mutatható ki.

A felperes a balesetet megelőzően tanuló volt, jövedelme nem volt, így a baleset előtti jövedelem hiányában a baleset előtti és utáni jövedelem nem vethető össze. A felperes a középiskolai tanulmányait a balesetet követően befejezte és középfokú szakképzettséget szerzett. Ebből arra vonható következtetés, hogy a megszerzett szakképesítése alapján a mindenkor garantált bérminimumot elérő jövedelemmel rendelkezhetne. Ennek összege 2017-ben 161.000 forint, 2018-ban 180.500 forint, 2019-ben 195.000 forint.

A felperes tényleges jövedelemszerző tevékenységet ausztriai munkavállalással szobalányi munkakörben folytat 2016. december 19-től kezdődően szezonálisan. Arra adat és részletes tényelőadás nem volt, hogy magyarországi tartózkodásakor jövedelemszerző tevékenységet folytat. A munkaszerződése szerint a havi nettó jövedelme 1.545 Euro, amely mellett teljes ellátást kap és lakhatása biztosított. A rendelkezésre álló adatok szerint a felperes kb. évi 8 hónapot dolgozik Ausztriában. Az ez alatt megszerzett jövedelem $8 \times 1.545 \text{ Euro} = 12.360 \text{ Euro}$. Ez jóval meghaladja az egy évre számított garantált bérminimumot. Ebből következően jövedelemveszteség nem áll fenn.

Az orvosszakértői vélemény alapján a felperes a balesettel okozati összefüggésben 10% egészségkárosodást szenvedett el, ami 13% baleseti munkaképesség-csökkenésnek felel meg. Az orvosszakértői vélemény értelmében egyes mozgásokban a felperes korlátozottá vált, a baleseti sérülései a szobalányi munkakör betöltésében nem akadályozzák, azonban megjegyezte a szakértő, hogy közepes mértékű munkavégzésre alkalmas. A munkakörének ellátásában az erőmegfeszítés mértékére adat nincs, azonban az a baleseti munkaképesség-csökkenés mértékét valószínűsíthetően nem éri el. Ebből következően az erőmegfeszítés figyelmen kívül hagyása mellett sem mutatható ki jövedelemveszteség.

Az ítéletábra a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel utal arra, hogy a felperes jelenleg nem pincér munkakörben dolgozik, így e pincér munkatevékenység tekintetében az ereje különös megfeszítésére történt hivatkozásnak alapja nem lehetett. Az erőmegfeszítés csak a ténylegesen végzett munkatevékenység esetén értelmezhető, vizsgálható és fennállása esetén figyelembe vehető.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes a balesetet megelőzően és azt követően, azóta sem vezet önálló háztartást. A külföldi munkavégzése alapján a munkáltatója biztosítja a lakhatását, étkezését és a takarítást. Magyarországi tartózkodása alatt sem él önálló háztartásban. Mindebből következően nincs alapja a háztartási kisegítő járadékigénynek.

A fentiek értelmében az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a felperes járadékigényeit.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 256/A. § (6) bekezdés szerint alkalmazandó Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében részben megváltoztatta és a marasztalási összeget felemelte.

A módosult marasztalási összegre tekintettel módosult a pernyertesség pervesztesség aránya is. Az elsőfokú eljárás irataiból megállapíthatóan a felperes legmagasabb pertárgy értékű kereseti követelése 4.000.000 forint + (120.000 forint havi járadék x 12 hó) 1.440.000 forint = 5.440.000 forint volt. Ezt szállította le utóbb az elsőfokú ítélet indokolásában írt 4.736.000 forintnak megfelelő pertárgy értékű követelésre. A legmagasabb összegű követeléshez képest a marasztalási összeg alapján a pernyertesség pervesztesség aránya közel 50% - 50%.

Ezért az elsőfokú és a másodfokú eljárásban kifejtett képviseleti tevékenységgel összefüggésben a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) (5)(6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés alapján mérlegeléssel megállapított ügyvédi díjak elszámolása eredményeként a másodfokú bíróság akként határozott, hogy a felek a perben felmerült első és másodfokú perköltségeiket maguk viselik.

A módosult pernyertességi pervesztességi aránynak megfelelően módosította a másodfokú bíróság a le nem rótt kereseti illeték és előlegezett szakértő díj megfizetésére vonatkozó rendelkezést. Mindezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdés szerint alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdés alapján határozott, tekintettel arra, hogy a fellebbezési pertárgy érték (2.036.000 forint) alapján a felperes fellebbezése 64%-ban volt eredményes.

, 2019. június 4.

. Németh László sk.
tanácselnök

. Merőtey Anikó sk.. Balsai Csaba Zoltán sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: